

Inpassing van bestemming en realisering uitbreiding

Archeologisch Onderzoek

Landbouwmechanisatiebedrijf Wielink BV
Westerweg 14
8097 PB Oosterwolde

Uitvoering en directe begeleiding van het veldonderzoek

Drs. Maarten Wispelwey
regioarcheoloog

Regio Noord Veluwe
Postbus 271
3840 AG Harderwijk
Telefoon: (0341) 474 414
Mobiel: 06 - 12 23 35 33
emailadres: mwispelwey@regionoordveluwe.nl
website: <http://www.regionoordveluwe.nl>

Actualiteit, ontwikkeling, vraagstelling en archeologisch onderzoek

De bewoner aan de Westerweg 14 te Oosterwolde heeft het voornemen een bestaand bouwwerk (werkplaats) te vervangen voor een groter bouwwerk. Het nieuw op te richten bouwwerk is circa 340 m² groter dan de bestaande bebouwing.

Er wordt gevraagd of voor deze ontwikkeling die in het kader van een bestemmingsplanwijziging (bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Oldebroek) archeologisch onderzoek benodigd is.

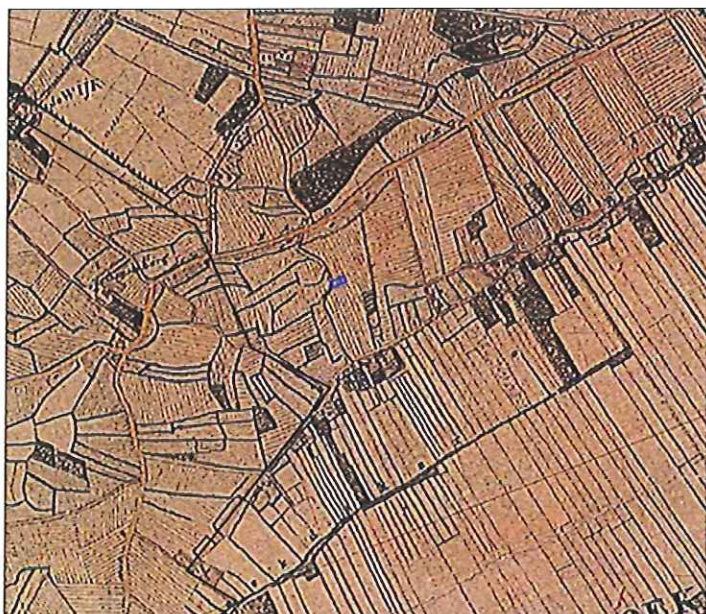
(Luchtfoto. Bron googlemaps)

Het bestemmingsplan buitengebied wordt momenteel herzien. Voor alle ontwikkelingen waarbij de bodem over een oppervlak groter dan 100 m² wordt geroerd, dient een vorm van archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden.

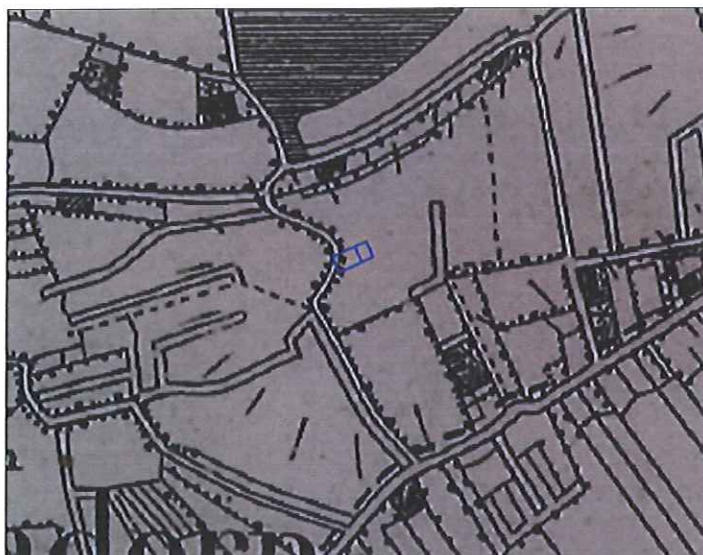
Dit is een voorschrift dat is opgenomen als interim-regeling. Deze interim-regeling is voor het archeologische aspect opgenomen, in afwachting van het laten opstellen van een gedetailleerde, archeologische verwachtingenkaart.

De archeologische context

Uit historische kaarten is af te leiden dat rond 1878 de Westerweg ter hoogte van de huidige planlocatie een slinger kende (zie afbeelding). In blauw is de beoogde nieuwbouw aangegeven. De toenmalige weg raakte aan de nieuwbouw. Langs de weg stonden bomen. Op de topografische kaart uit 1890 zijn deze bomen uitgegroeid tot een houtwal. In de jaren 30 van de vorige eeuw is de weg rechtgetrokken. Opvallend is de oorspronkelijke groenzone langs de oude weg die is blijven liggen. Het gebied is verder al sinds eeuwen in gebruik als akkerland.

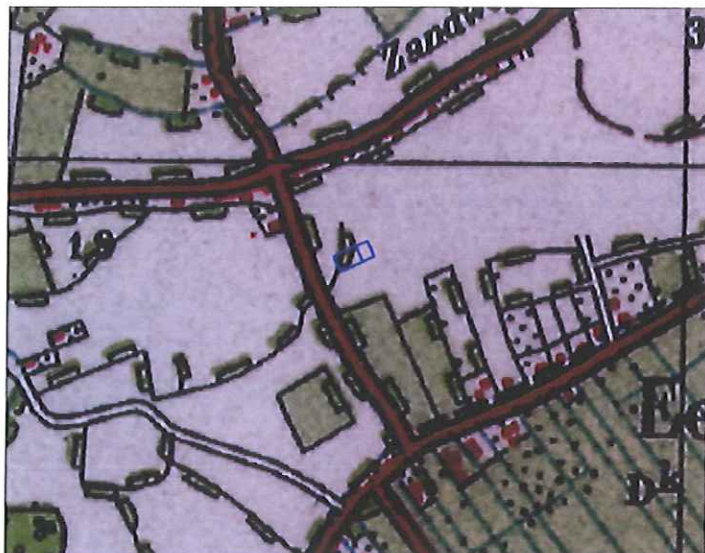
Kaart van De Man (1806)

Topografische kaart 1878

Topografische kaart 1890

Topografische kaart 1933

Opmerking:

De luchtfoto anno “nu” laat ten westen en ten noorden wat kleine, tijdelijke opstallen zien.

Archeologische verwachting

Voor wat de archeologie betreft, zouden de archeologische waarden, indien aanwezig, zich onder het esdek bevinden. De planlocatie maakt onderdeel uit van een brede, oost-west georiënteerde dekzandrug, waarop in de middeleeuwen of kort daarna enkeerdgronden zijn aangelegd (kampen). Deze in het landschap verhoogd liggende ruggen boden sinds de prehistorie de toenmalige mensen droge voeten. Resten van prehistorische nederzettingen zijn hier te verwachten (paalsporen, afvalkuilen, greppels en haardplaatsen). Vanaf de Middeleeuwen is men hier met potstalmest de akkers gaan verrijken, waardoor er dikke eerdgronden ontstonden.

De bodemkaart bevestigt dit beeld. Door de bemesting met potstalmest konden de eerdgronden erg dik worden (tot meer dan 1 meter dikte). Door deze afdekking zijn eventueel aanwezige archeologische waarden vaak nog goed geconserveerd en gevrijwaard van moderne bodemroerende activiteiten. Diverse onderzoeken hebben dat aangetoond.

De provinciale archeologische waardenkaart duidt het gebied van de planlocatie aan met een middelhoge verwachting.

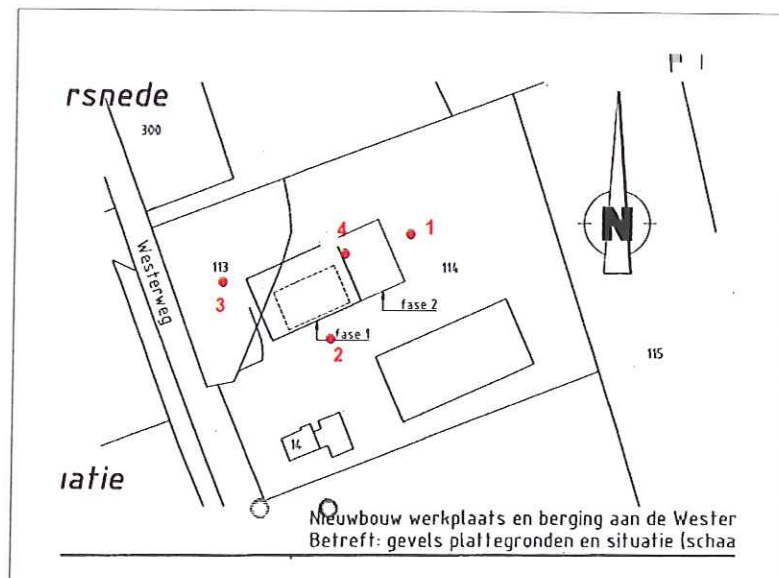
Met het oog op de aanwezige recente verstoringen (opstallen) en oudere verstoringen (aanleg weg, aanplant houtwal, verwijdering houtwal, zandwinning ed.) lijkt het niet aannemelijk dat veel archeologische resten verwacht kunnen worden.

Voor alle zekerheid wordt de gemeente Oldebroek geadviseerd vanuit de Regio Noord Veluwe een beperkt archeologisch onderzoek te verlangen. Dit onderzoek kan bestaan uit het begeleiden van milieukundige boringen om vervolgens inzicht te verkrijgen in de bodemopbouw.

De bodemopbouw kan aantonen hoe dik de enkeerdgrond is en of er nog sprake is van een oude podzol onder de enkeerdlaag. In het laatste geval zou dat kunnen betekenen dat er zich ook nog archeologische waarden kunnen bevinden. Anderzijds zouden ook de graafwerkzaamheden begeleid kunnen worden door een archeoloog. Die kan in het geval van archeologische waarden, waarnemingen verrichten.

Veldbezoek en veldonderzoek

Op vrijdag 11 september heeft de regioarcheoloog milieukundige boringen archeologisch begeleid. Boluwa Eco Systems BV te Hattem (de heer Gerrit van Dijk) heeft in aanwezigheid van de archeoloog drie boringen gezet tot 2 meter beneden maaiveld en nog een boring tot in het gele zand. Hoewel de vochtuishouding in de boringen erg verschilde, bestond de bodem op en rond de geplande uitbreidingslocatie uit een bouwvoor van circa 50 cm dik. De overgang van bouwvoor naar natuurlijke ondergrond was zeer scherp. Er is geen aanwijzing voor bodemvorming onder de bouwvoor aangetroffen. In de bouwvoor zijn geen archeologische indicatoren waargenomen. Daarentegen is er wel baksteengruis waargenomen en diverse lichtgekleurde zandinsluitsels. De heer Wielink heeft gemeld dat ongeveer 20 jaar geleden er noordelijk van de beoogde uitbreiding een sleuf van circa 5 meter breed en 60 meter lang is gegraven voor de winning van geel zand ten behoeve van de ophoging en bestrating van het erf. Daarbij is er klei terug gezet. In twee van de vier boringen (1 en 3) zijn kleipropjes gezien.

Locatie milieuboringen die archeologisch begeleid zijn.

Conclusie en advies

Vanwege bodemroerende activiteiten in het recente verleden, het ontbreken van enige vorm van bodemvorming, de aanwezigheid van een zeer scherpe overgang van de bouwvoor naar de natuurlijke ondergrond en het ontbreken van archeologische indicatoren wordt aanvullend archeologisch onderzoek niet aanbevolen. Archeologische waarden worden op deze locatie niet verwacht.